

Creatief
kerk-zijn voor
iedereen

Kliederkerk

Protestantse
Kerk

KLIEDERKERK:

'Zo bijzonder om te zien hoe de Heilige Geest werkt door glitterlijm, reuspelletjes en figuurzagen.'

Nelleke Plomp

“Is dit iedere dag? Dan wil ik morgen weer!” Wie een kliederkerk organiseert, kan enthousiaste reacties van kinderen, hun ouders en opa’s en oma’s verwachten. Het is daarom niet vreemd dat sinds 2015 bijna tweehonderd kliederkerken gestart zijn.

In deze brochure lees je alles over kliederkerk en hoe je er zelf een kunt starten. Ik hoop dat het inspireert om zelf aan de slag te gaan vanuit het verlangen om met mensen van alle leeftijden in het voetspoor van Jezus te gaan.

Elke keer als ik een kliederkerk bezoek, verwonder ik me over wat er gebeurt in een ruimte waar gekliederd wordt. In de gezellige chaos zie ik creatieve verwerkingen ontstaan rond een bijbelverhaal. Kinderen en volwassenen die samen vol plezier een spel doen. Ik hoor gesprekken over de wijk, het weer, maar ook over geloof. Dertigers en veertigers die weinig met kerk hebben, maar hun kinderen toch wel iets over bijbelverhalen willen meegeven en zich welkom weten. Ouderen die betrokken zijn bij de moeder-gemeente en met een vrolijke glimlach de drukte in hun normaal stille kerk bekijken. Mensen die elkaar herkennen van school of koor en door kliederkerk nieuwe gemeenschappen vormen.

Een kliederkerk organiseren kost tijd, geld en mankracht. Het is spannend: zouden de gezinnen uit de wijk de weg weten te vinden? Lukt het om een vaste groep mensen te vormen? Een kliederkerk is geen instant succesverhaal. Maar elke kliederkerk is wél een verhaal van hoop, creativiteit en plezier.

Nelleke Plomp
projectleider kliederkerk

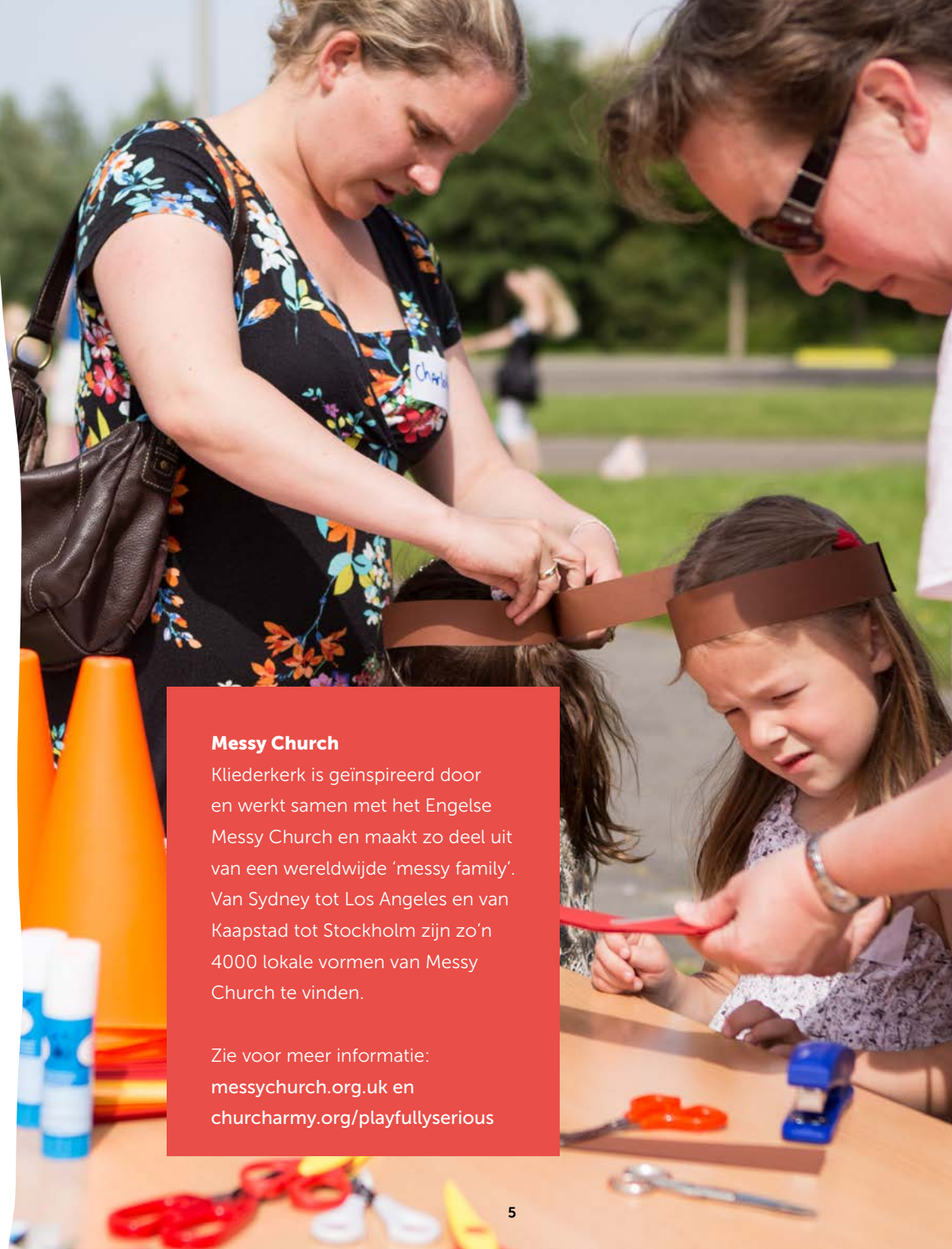

Wat is kliederkerk?

Kliederkerk is een feestelijke en creatieve manier van kerk-zijn waarin jong en oud samen de bijbelverhalen ontdekken. Te midden van de chaos van het menselijk bestaan wil God ons ontmoeten. Een kliederkerk duurt gemiddeld twee uur en bestaat uit drie delen: **samen ontdekken, samen vieren en samen eten.** Er staat een bijbelverhaal centraal en de aanpak is creatief. Er is veel aandacht voor gezinnen met kinderen en er worden veel rand- en buitenkerkelijken bij betrokken.

Bij kliederkerk is **iedereen welkom.** De plek waar mensen van alle leeftijden op laagdrempelige wijze het christelijk geloof kunnen ontdekken. Kliederkerk verbindt alledaagse gezinsactiviteiten met Bijbel en geloof. En helpt zo om geloof in het normale leven een plek te geven. Kliederkerken zijn er in verschillende soorten en maten. Bijvoorbeeld een aantal kerken in een dorp die samen drie keer per jaar een kliederkerk organiseren waar zestig gezinnen op afkomen, of een gemeente die zes keer per jaar in plaats van een gewone kerkdienst een kliederkerk organiseert. Maar ook pioniersplekken waar rond kliederkerk een heel nieuwe geloofsgemeenschap ontstaat.

Messy Church

Kliederkerk is geïnspireerd door en werkt samen met het Engelse Messy Church en maakt zo deel uit van een wereldwijde 'messy family'. Van Sydney tot Los Angeles en van Kaapstad tot Stockholm zijn zo'n 4000 lokale vormen van Messy Church te vinden.

Zie voor meer informatie:
messychurch.org.uk
churcharmy.org/playfullyserious

Fotografie Rianne Hartman:

Na de maaltijd vormde zich een prachtig beeld

Kippenvel!

"Afgelopen week werden we uitgenodigd om een kliederkerk te bezoeken. Ik had de term kliederkerk eerder gehoord maar wist niet wat ik moest verwachten. Er gingen ook veel kindjes van school naar toe en onze kinderen waren loei-enthousiast. De inhoud van een middagje 'kliederkerken' wordt zo verwoord: "Samen een bijbelverhaal spelenderwijs ontdekken, vieren én lekker eten, dat is gewoon een feest!" En dat bleek een rake beschrijving te zijn!

Het bijbelverhaal ging over David en Goliath, een sprekend verhaal over een reus met een grote mond (logisch) en een klein hartje. En over een jonge jongen, die al de bravoure

van die grote man in één klap, of met één steen in dit geval, omver gooit. Ondertussen zongen we liedjes met ludieke teksten als: "en aan het eind van dit verhaal... is de kop eraf". Goliath moest het ook vandaag ontgelden, want daar stond hij, vooraan in de kerk, geschilderd op verhuisdozen. En aan het einde van het verhaal... niet meer. Het was een levendige verbeelding van het bijbelverhaal en de kinderen (ik schat een stuk of 30-40!) luisterden dan ook aandachtig. Er was heel veel te doen. In de gang schilderden de kinderen een heuse reuze Goliath en knutselden ze een zwaard, schild en een steen. Het feest bereikte zijn hoogtepunt toen de overvloedige stapels pannenkoeken werden

geserveerd! Na de maaltijd vormde zich een prachtig beeld. De kinderen zaten in een kring op de grond terwijl volwassenen een parachute-achtige doek boven hun hoofd hielden. Ze liepen in kringen om hen heen en zongen ondertussen een zegenlied. Kippenvel!"

"Ik was onder de indruk van de organisatie achter deze middag. Diep respect voor al de vrijwilligers die zich hiervoor inzetten. Helemaal toen de zalen leeg drupten en enkel het geklieder overbleef in de kerk. Ehm.. Succes!"

"Ik propte de schilden, zwaarden, stenen, kleine steentjes met een kruisje erop (om niet te vergeten; David had God aan zijn zijde en won om die reden) en tenslotte de uitgeputte kinderen in de auto. Een van hen zei: "Is dit elke dag? Dan wil ik morgen wel weer!""

Fotografie Rianne Hartman

bezoekt met haar gezin kliederkerk Nieuwerkerk in Zeeland en schreef deze blog op www.rianehartman.com

Waarom kliederkerk

Elke zondagochtend naar de kerk gaan is voor steeds minder jonge gezinnen logisch. Veel gemeenten zien de betrokkenheid van deze gezinnen afnemen. De Protestantse Kerk in Nederland zoekt naar creatieve wegen om nieuwe generaties te bereiken met de boodschap van geloof, hoop en liefde. Kliederkerk is zo'n vorm die door zijn laagdrempelige, feestelijke en kleurrijke manier en de nadruk op het samen ontdekken van de bijbelse boodschap past in deze tijd.

Kliederkerk wil mensen van alle leeftijden laten groeien in geloof, hoop en liefde, zodat zij in het voetspoor van Jezus gaan. De naam kliederkerk is niet voor niets gekozen. Middenin de chaos van het bestaan is God aanwezig. En vanuit de chaos scheidt God iets moois. Met al ons geklieder mogen we toch kerk zijn. Er klinkt iets van onze gebrokenheid en van Gods genade door in de naam. Alle gekozen wegen, hoe prachtig en doordacht ook, zijn een vorm van klieren en hierin wil Christus aanwezig zijn en Zijn Geest laten waaien.

Waar begin je?

De eerste stappen

Een kliederkerk hoeft maar bij één iemand te beginnen. Iemand met hart voor gezinnen in de kerk en in de buurt én een hart voor de bijbelse boodschap.

VERVOLGENS ZIJN VIER PUNTEN BELANGRIJK:

1. Kliederkerkernteam

Een kernteam bestaat uit drie tot vijf personen en geeft leiding aan jouw plaatselijke kliederkerk. Zij bereiden de kliederkerk-ontmoetingen voor en houden de grote lijnen in de gaten.

2. Visie van kliederkerk

Kliederkerk helpt kinderen en de mensen om hen heen elkaar te leren kennen, samen een gemeenschap te vormen en samen te ontdekken wat geloven in God en het volgen van Jezus Christus kan betekenen in hun dagelijkse leven.

Denk samen met je kernteam na

3. Draagvlak

Het is goed om al in een vroeg stadium mensen in het denkproces te betrekken. Laat jouw predikant, jeugdraad en/of kerkenraad weten dat je hiermee bezig bent. Laat hen ook de kliederkerkwebsite bekijken en deze brochure lezen. Houd ook de gemeente op de hoogte van jullie plannen. Zo creëer je draagvlak en zal jouw kliederkerk bestaansrecht krijgen.

4. Betrek buitenstaanders erbij

Bij het nadenken over doelgroep en context kan het erg waardevol zijn om eens iemand van buiten je gemeenschap erbij te betrekken. Vraag bijvoorbeeld eens aan iemand die nog niet zo lang in de buurt woont, wat karakteristiek is aan de cultuur van jouw dorp, stad of wijk. Het kan ook waardevol zijn om eens te kijken naar de statistische gegevens van jouw omgeving via www.cbsinuwbuurt.nl. Wat voor mensen wonen er eigenlijk bij jou in de buurt? Zijn er gezinnen met kinderen in de omgeving en waar?

Ga ook eens in gesprek met iemand uit de doelgroep. Het liefst iemand die zich niet of nauwelijks verbonden voelt met kerk of geloof. Kijk eens hoe ze reageren, als je vertelt dat je een kliederkerk wilt starten. Laat eens het filmpje op de site van kliederkerk zien. Wat vinden ze daarvan? Vraag waar jij volgens hem/haar op moet letten als je zoiets zou willen opstarten in de buurt. Laat je verrassen door de ander en neem de opmerkingen van de ander serieus.

Kernwaarden van kliederkerk

Bij kliederkerk staan zeven kernwaarden centraal:

Bijbelverhalen centraal

Tijdens kliederkerk staat een bijbelverhaal of bijbels thema centraal. Samen worden zo'n verhaal of thema op creatieve wijze ontdekt en verwerkt.

Gastvrijheid

Kliederkerk is gastvrij en zet een sfeer neer waarin mensen zich welkom en veilig voelen, zodat er ruimte ontstaat waarin ze kunnen groeien.

Relaties

In een kliederkerk is relaties opbouwen van enorm belang. Hierdoor weten mensen zich gekend en kan er vertrouwen en openheid groeien.

Alle leeftijden samen

Kliederkerk is er niet alleen voor kinderen, maar is een plek waar iedereen zich thuis mag voelen. De verschillende generaties kunnen van elkaar leren.

4

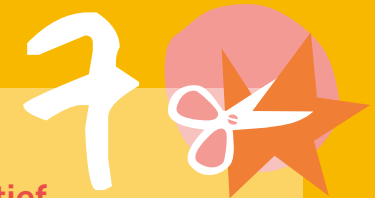
Context

Kliederkerk gaat de uitdaging aan om aansluiting te zoeken bij de plaatselijke cultuur en gewoonten. De locatie, activiteiten en viering past bij de mensen die een lokale kliederkerk wil bereiken.

Naar buiten gericht

Kliederkerk richt zich op mensen die zich niet (meer) verbonden voelen met kerk en/ of geloof.

Creatief

Bij kliederkerk is door alles heen creativiteit te ontdekken. In het samen ontdekken, samen vieren en samen eten wordt er gezocht naar creatieve manieren om het bijbelverhaal te ontdekken.

Spijkenisse

Maasland

Veldhoven

Zutphen

Wat een mooie beelden van kliederkerken uit Maasland, Spijkenisse, Veldhoven en Zutphen!

Benieuwd of er ook één bij jou in de buurt zit? Kijk dan op kliederkerk.nl.

Uitblinken:

Het moment waarop alle leeftijden samen iets doen

“Bij de eerste kliederkerk die we organiseerden was een vrouw met 2 kinderen aanwezig”, vertelt Rob van Mourik. “Na afloop kwam ze naar me toe en zei: ‘Wat fijn dat mijn kinderen hier gewoon kind mogen zijn. Hier hebben ook zij een plek.’”

“Dat is precies wat kliederkerk wil. Iedereen hoort erbij. Heb je wat meer ruimte nodig? Van harte welkom! Wil je graag toekijken? Ga je gang! Kom zoals je bent.”

“Doordat het zo laagdrempelig is, zelfs fysiek want we zitten in een school in plaats van een kerkgebouw, is het voor veel mensen ook makkelijker om binnen te stappen. Zo gebeurt het dat één van de kliederkerk teamleden op een warme zomerdag nog de laatste spullen gaat halen voor de kliederkerk die middag. Plotseling komt ze een klein blond meisje tegen dat naast haar

moeder huppelt. Het tweetal wordt snel aangesproken en loopt even later met een folder in hun handen weer verder. Een klein uur later gaan de deuren van kliederkerk open en het kleine meisje huppelt naar binnen met haar moeder. De maand erna is ze er weer, met een vriendinnetje. De maand daarna met nog een extra vriendinnetje. En zo neemt ze telkens iemand mee. En die mensen zijn nu langzaam uitgegroeid tot vaste kliederkerkdeelnemers. Mooi om te zien hoe dit is gegaan na een simpele vraag, een kort gesprek om mensen uit te nodigen.”

“Dat laatste is ook zo mooi aan kliederkerk. Je kunt iedereen uitnodigen, met als doel dat mensen zich thuisvoelen. Zo kun je een band opbouwen en een gemeenschap vormen. Een hechte gemeenschap word je door relaties op te bouwen. Niet alleen tijdens kliederkerk, maar ook daarbuiten. Uit de groep mensen die kliederkerk bezoeken kwam de vraag om vaker iets met elkaar te doen. Nu zien we hen tijdens een messy meeting waarin we een activiteit doen, zoals kerstkransen of een wanddecoratie maken en een onderwerp bespreken. Als het lukt opvolgend aan de kliederkerk. Maar ook messy basics waarin we samen de bijbel open slaan.”

“Bijna iedereen heeft de behoefte om ergens bij te horen en kliederkerk blinkt daarin uit. Dat is hét moment waarop alle leeftijden samen iets doen en dat is uniek!”

Rob van Mourik is kerkelijk werker jeugd- en missionair werk in Spijkenisse en lid van het pioniersteam kliederkerk.

Tip van Rob: verzamel wanneer je een kliederkerk wilt starten, mensen om je heen die hetzelfde verlangen hebben.

Zij zijn enthousiast!

Elbert Smelt (zanger van de band Trinity die ambassadeur is van kliederkerk)

*"De place to be voor iedereen die het woord 'kerk' opnieuw wil uitvinden. Hier kun je **met al je zintuigen** ervaren wat geloven inhoudt, wie wil dat nou niet?"*

Dominee Marloes Meijer (Kliederkerk Engelen)

*"Het is verrassend, veelkleurig, levendig. En ja, het kan ook prima een functie hebben **náást de traditionele kerkdienst** die ook veel waarde heeft. Het is niet of-of, het mag en-en."*

Reinier Sonneveld (schrijver van de Liedjesbijbel, die liedjes worden verwerkt in de kliederkerkprogramma's)

*"Voor de ouderen is het een manier om hun geloof opnieuw te verwoorden, maar ook **de overbekende verhalen op een andere manier te bekijken**, bijvoorbeeld door kinderogen."*

René de Reuver (scriba van de Protestantse Kerk in Nederland)

*"Het is een heel verrassende manier van omgaan met een verhaal of thema uit de Bijbel. **Je biedt kinderen en (groot)ouders een prachtige speelse en inhoudelijke middag aan.** Het is speels, verbindend en missionair!"*

Word deel van de kliederkerk-community!

Meld je kliederkerk aan via kliederkerk.nl en jouw team krijgt **gratis** de volgende begeleiding vanuit de Protestantse Kerk in Nederland.

Startpakket

Zodra je kliederkerk is aangemeld krijg je een startpakket opgestuurd met daarin een vrolijke kliederkerkvlag, een verrassing om je kliederkerk kleur te geven en een handleiding waarin wordt uitgelegd hoe je een kliederkerk start.

Startgesprek

Na je aanmelding komt een startbegeleider langs voor een startgesprek, zodat je goed van start kunt gaan met de organisatie van je kliederkerk.

Website

Op kliederkerk.nl vind je alle informatie over kliederkerk, kun je je kliederkerk aanmelden, praktijkverhalen lezen, inspiratie opdoen en de laatste nieuwsberichten over kliederkerk lezen.

Kliederkerk programma's

Je hoeft niet alles zelf te bedenken!

Via kliederkerk.nl/programmas kom je in de database waar de uitgewerkte kliederkerk programma's staan. Mix & match verschillende activiteiten en onderdelen. Bij elk programma zitten downloads die je zelf kunt aanpassen, zodat de kliederkerk helemaal bij jullie past en ook binnen jullie context.

Facebook

Elk lid van een kliederkerkteam dat zich aangemeld heeft, kan lid worden van de besloten facebookgroep, speciaal voor alle bestaande kliederkerken in heel Nederland.

Bereikbaarheid

Voor vragen zijn wij telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag tussen 09.00 - 21.00 uur en op vrijdag van 09.00 - 16.00 uur op het nummer 030 - 880 1880. Je vraag per mail stellen kan ook, mail dan naar kliederkerk@protestantsekerk.nl.

